

Social Phobia Rating Scale (SPRS) (Wells, A. 1997)

Självskattningsskalan SPRS består av fem frågor om social ångest. De tre första frågornas svar poängsätts på en niogradig skala från ”Inte alls” till ”Extremt”, medan den fjärde frågan poängsätts som en summa av 15 skattningar på samma niostegsskala. Den femte frågans poäng är summan av 14 procentskattningar från ”Inte alls” = 0 till ”Fullständigt” = 100.

1. Skiljer SPRS mellan olika kliniska grupper?

Svar från SPRS har samlats in från 28 personer som sökt psykologhjälp för social ångest, 30 personer som sökt psykologhjälp för andra besvär och från en normalgrupp om 24 personer. För den som vill använda svaren på de enskilda frågorna i SPRS ges i Tabell 1 en översikt av de tre grupperna.

Tabell 1. Jämförelse av poäng på fem enskilda frågor i SPRS i tre grupper.

Fråga 1.: Hur plågende ...	Medelvärde	Standardavvikelse
1: Normalgrupp, 24 personer	0,25	0,68
2: 30 personer med andra besvär än social ångest	2,57	2,08
3: 28 personer med social ångest	4,43	1,57
Totalt, 82 personer	2,52	2,30

Fråga 2: Hur mycket har du undvikit ...	Medelvärde	Standardavvikelse
Normalgrupp, 24 personer	0,25	0,68
30 personer med andra besvär än social ångest	1,93	1,93
28 personer med social ångest	4,11	2,04
Totalt, 82 personer	2.18	2,29

Fråga 3: Hur självfokuserad har du känt dig ...	Medelvärde	Standardavvikelse
Normalgrupp, 24 personer	1.21	1,77
30 personer med andra besvär än social ångest	2,63	2,28
28 personer med social ångest	4,53	2,08
Totalt, 82 personer	2,87	2,45

Fråga 4: Hanterar sin sociala ångest ...	Medelvärde	Standardavvikelse
Normalgrupp, 24 personer	12,0	9,8
30 personer med andra besvär än social ångest	32,9	19,9
28 personer med social ångest	39,9	20,1
Totalt, 82 personer	29,2	20,9

Fråga 5: Tankar när du är socialt ångestfyllt ...	Medelvärde	Standardavvikelse
Normalgrupp, 24 personer	133	189
30 personer med andra besvär än social ångest	449	288
28 personer med social ångest	753	306
Totalt, 82 personer	460	364

I varje enskild fråga är skillnaden mellan de tre grupperna tydlig.

2. Kan resultatet av SPRS sammanfattas i en summa?

Som framgår av Tabell 1 visar de fem frågorna skillnader i samma riktning. De skulle alltså kunna kombineras till ett ännu tydligare mått. Men en enkel summering blir missvisande, eftersom variationen i poäng inte är densamma i alla frågorna. En obetydlig olikhet i den sista frågan ger större poängskillnad än de tre första frågornas hela variationsvidd.

Den enskilda frågans vikt i en summa är proportionell mot standardavvikelsen i de poäng som frågan bidrar med i denna summa. Ett rättvisande sammanfattande mått på vad SPRS mäter kan man erhålla genom att väga samman svaren med ledning av deras standardavvikelser.

En snabb sammanvägning kan göras genom att multiplicera poängen från de tre första frågorna med 100 och poängen från den fjärde frågan med 10 före summeringen. Det index som bildas på detta sätt kallas i fortsättningen SPRSX.

Reliabilitetsberäkning i totalgruppen (n=82) visar att indexet SPRSX har alfakoefficienten 0,87 medan den noggrannare sammanvägningen av de fem frågornas poäng, transformerade till exakt samma standardavvikelse, ger alfakoefficienten 0,88. Den ovan beskrivna snabbare sammanvägningen medför alltså en obetydlig precisionsförlust.

3. Skiljer ett index, baserat på SPRS, mellan olika kliniska grupper?

De tre grupperna visar förväntade olikheter i medelnivå på SPRSX. Värderna för de tre grupperna redovisas i Tabell 2, som bland annat visar att 95% av gruppen med social ångest har högre värden än 90% av normalgruppen. 90 procent av gruppen med andra besvär än social ångest har värden som ligger under medianen för gruppen med social ångest. Ett annat fynd som bör noteras är att män tenderar att få högre poäng än kvinnor.

Tabell 2. SPRS: Jämförelse av indexet SPRSX i tre grupper.

Grupp	M	s	Median	P05	P10	P90	P95
Normalgrupp, 24 personer	424	477	300	0	25	924	1680
30 personer med andra besvär än social ångest	1489	770	1330	526	650	2540	2930
28 personer med social ångest	2460	748	2570	932	1216	3204	3617
Totalt, 82 personer	1509	1061	1485	46	160	3032	3184

En indikation på vad SPRS mäter är också sambandet med Liebowitz Social Anxiety Scale (LSAS), som har mätts hos 19 personer som sökt psykologhjälp för social ångest.

Korrelationen mellan SPRSX och LSAS visade sig vara 0,62 i denna extremgrupp, vilket tyder på att sambandet är ännu tydligare i grupper med mer olikartade besvär.

Sammanfattningsvis kan konstateras att de fem frågorna i SPRS skiljer ut personer med uttalad social ångest, och att en enkel sammanvägning av poängen från frågorna förstärker denna effekt.